

σημειώσουμε πώς ο κ Βουτιερίδης αναφέρει ένα παράδειγμα δαχτυλικού δωδεκασύλλαβου που δεν είναι απολύτως καλό, γιατί λείπει ο τόνος από τον πρώτο πόδα, που μπορεί να επιτρέπεται στιχουργικά, μα που δεν αποτελεί και κανόνα. Ίδου ο σχετικός στίχος:

Μακαρισμένος ἐστὶ πού μελέτησες
υ υ υ — υ υ — υ υ — υ υ

Και πώς νομίζετε πώς εξετάζει αυτό το στίχο; σάν ένα προπαροξύτονο νταντέσκο έντεκασύλλαβο! Χωρίς να εξετάσω το πώς ο νταντέσκος ακολουθεί κάποιους νόμους που δεν τους ακολουθεί πάντα ο δαχτυλικός στίχος, φανταστική τροπός για να εξεταστούν οι τονισμοί ενός στίχου, να παίρνουμε για βάση την εξαίρεση ενός άλλου, κι' όχι τη ρυθμική του ύποσταση, που μοιραία θα μάς δώσει όλους τους δυνατούς διάφορους τονισμούς του! Έτσι, με το χάρισμα που κάνει του δημοτικού ιαμβικού δωδεκασύλλαβου σε δεξύτονο και σε προπαροξύτονο, τον ανάσταυει μ' ένα πλήθος άλλα δωδεκασύλλαβους, που ως τόσο ή δεν έχουν τον ίδιο ρυθμό, ή δεν έχουν την ίδια κατασκευή. Ίδου μερικά παραδείγματα:

Αναπαιστικοί:

Νά, προβάλλει στην άκρη ψηλά του βουνοῦ
υ υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —
Τὸ φεγγάρι, καὶ χάνει ποτάμι ἀργυρό.
υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —

Δαχτυλικοί:

Έρχονται, φεύγουν οί μέρες, γογγότατα.
— υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —
Φεύγουν οί μήνες, τὰ χρόνια ἀκατάταυτα
— υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —

Ίαμβικοί δημοτικοί:

Σάν τῆς ᾠριᾶς τὸ κίτρο, δὲν ἔλογισα
υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —
Σαράντα ὀργιές τοῦ ψήλου, δώδεκα πλατύ.
υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —

Ίαμβικοί τρίμετροι:

Ἄν δύναμαι, παιδί μου, ἀπὸ δῶ κ' ἐμπρός
υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —
Τοῦ διδασκάλου νὰ πληρώσω τὸν μισθὸν
υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —
Ὅττε νὰ σ' ἀγοράζω τὰ βιβλία σου.
— υ υ — υ υ — υ υ — υ υ — υ υ —

(Η συνέχεια στὸ ἐρχόμενο)

ΓΕΡ. ΣΠΑΤΑΛΑΣ

ΠΑΛΙΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

III

Μπρός απ' τὸ σπίτι τὸ παλιὸ περαστικός ἄν τύχω,
μὰ θύμησή μου θλιβερὴ ξανάρχεται νὰ μ' εὔρη,
ὡς βλέπω βέργες ἀφυλλες πίσω απ' τὸ ρέπιο τοίχο,
πὺν τὶς μουσκεύει ἡ νοτερὴ κατάχνια τοῦ Δεκέβρη.

Ἡ στέγη του χορτάρισε, ξεθώρισε απ' τὰ χρόνια
τὸ πράσινο παράθυρο, πὺν πίσω ἀπὸ τὶς γρίλλιες
κρεμόντουσαν γλυκόφωνα τὰ μαῦρα χελιδόνια,
καὶ τὸντυναν οἱ ρουμπινιές τ' Ἀπρίλη βοκαβίλλιες.

Ἐδῶ, παδί σάν μ' ἔρηγνε μὲ ἀρώστια στὸ κρεββάτι.
χλωμὸ τὸν ἥλιο τὴν αὐγή, χωρὶς καμμὴν ἀχτίνα,
μέσα απ' τὸ τζάμι κοίταξα μὲ τ' ἀρρωστό μου μῆτι
ἢ πίσω απ' τ' ἀφυλλα κλαδιὰ κι απ' τὴ λευκὴ κουρτίνα.

Ἐδῶ τοῦ ὀραίου λάμπανε κάποιες μορφές στὴ σκέψη
τὴ νύχτα, ὡς κοίταξα σκυφτός απ' τὸ παράθυρό μου,
νὰ παίξω μὲς τὸ φύλλωμα π' ἀγέρας εἶχε στρέψει,
θαμπὸ τὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ, στὴν ἄκρη ἐκεῖ τοῦ δρόμου.

Ἐδῶ μεθοῦσε ἡ νιότη μου μὲ τὴν ἀσπροντυμένη
τ' Ἀπρίλη ἀγριοροδωνιά πὺν σκέπαζε τὸ φράχτη.
προτοῦ νὰ μάθω απ' τὴ ζωὴ πὺς τίποτα δὲν μένει,
προτοῦ νὰ δῶ σὲ μιὰ νεκρὴ τῆς ὁμορφιάς τὴ στάχτη.

Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ